

DUTCH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 7 May 2007 (morning)
Lundi 7 mai 2007 (matin)
Lunes 7 de mayo de 2007 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

Blank page
Page vierge
Página en blanco

TEKST A

VERWACHTINGEN OVER DE TOEKOMST VAN HET NEDERLANDS

'Toch zal het Nederlands in Suriname niet verdwijnen in die zin dat het over vijftig jaar niet meer de algemene voertaal zou zijn. Het Engels zal voor de communicatie naar buiten toe belangrijk worden, [- 5 -] in ons land met meer dan twintig talen. Het Nederlands blijft belangrijk voor de communicatie in het land zelf.' (Lila Gobardhan, Instituut voor de opleiding leraren / SVN, Paramaribo)

Toen Harry Mulisch in 1995 de Prijs der Nederlandse Letteren kreeg, voorspelde hij dat het Nederlands over vijftig jaar zou zijn vervangen door het Engels. 'Want als mijn dochter iets laat vallen, dan roept zij niet in het Nederlands maar in het Engels', argumenteerde Mulisch. Je hoort deze voorspelling wel [- 6 -]. Hoe denkt men in Nederland, Vlaanderen en Suriname in het algemeen over de toekomst van het Nederlands ?

Engels in plaats van Nederlands ?

Dat het Nederlands als voertaal over vijftig jaar zal zijn vervangen door het Engels beschouwen maar weinig mensen als een realistisch scenario. In zowel Nederland als Vlaanderen verwacht zo'n 80% dat dit niet zal gebeuren. In Vlaanderen is men daarover [- 7 -] stilliger dan in Nederland. Vindt men het erg dat Nederlands over vijftig jaar plaats heeft gemaakt voor he Engels ? Jazeker ! De overgrote meerderheid van de Nederlandse en Vlaamse ondervraagden zou dat betreuren. Heel anders is het beeld in Suriname, waar één op de drie respondenten verwacht dat Engels in de toekomst de voertaal zal zijn. Zo'n 40% zou het toejuichen als dat zo zou zijn, maar [- 8 -] evenveel ondervraagden zouden het betreuren.

Universiteiten

In Nederland wordt meer dan de helft van de masterprogramma's aan universiteiten in het Engels gegeven. In Vlaanderen is dat zo'n 15%. Vlamingen hebben er doorgaans het [- 9 -] vertrouwen in dat Nederlands nog zeker vijftig jaar de instructietaal op de universiteit zal blijven. Meer dan de helft verwacht dat. 18% vindt het waarschijnlijker dat de instructietaal dan Engels zal zijn. Mocht deze verwachting uitkomen, dan zou 40% van de Nederlanders en 58% van de Vlamingen dat jammer vinden.

In Suriname denkt 40% dat de voertaal aan hun universiteit [- 10 -] vijftig jaar Engels zal zijn. De helft van de Surinamers is daar voorstander van. Een kwart zou het jammer vinden.

TEKST B

DE PIJNLIJKE ONGANG MET DEMENTERENDE OUDERS

- 1 ❶ We leven in een van de rijkste landen ter wereld, maar wie verzekerd wil zijn van een verzorgde oude dag doet er goed aan terug te grijpen naar een middel uit armere samenlevingen : nageslacht. En dan liefst wel wat meer dan het gemiddelde van 1,7 kind per vrouw dat er in ons land tegenwoordig wordt geboren. Daar red je het niet mee.
- 5 ❷ De grijze tijdbom tikt, het is bekend. Niet alleen zal het aandeel van ouderen in de Nederlandse bevolking de komende decennia sterk groeien, die ouderen worden gemiddeld ook steeds ouder – de zogeheten ‘dubbele vergrijzing’. Het aantal ouderdomskwalen, waaronder dementie, zal navenant toenemen. Nederland telt op dit moment naar schatting ruim 200 000 mensen met dementie. Over vijftig jaar zal dat aantal meer dan verdubbeld zijn.
- 10 Dat komt neer op bijna één op de veertig burgers.
- ❸ Voor al deze mensen moet worden gezorgd, terwijl het personeel in de verzorgingstehuizen al een tijd lang een gestaag dalende trend vertoont. Ook dat in dubbel opzicht : in aantal en in opleidingsniveau. Hier ontwikkelt zich een gat, dat door vrijwilligers en niet in de laatste plaats ook door de kinderen zal moeten worden opgevuld. Dat gebeurt ook al op grote schaal.
- 15 En gelukkig maar. Wie anders neemt moeder een keertje mee naar de tandarts als haar gebit gebroken is ? Wie regelt bijtijds een rollator voor vader en koopt er nieuwe kleren ?
- ❹ Dit groeiend maatschappelijk probleem heeft inmiddels zijn neerslag gevonden in de literatuur en zelfs in de muziek. Bert Keizer, die in 1994 met zijn *Het refrein is Hein* de illusievolle wereld van het verpleeghuis in de letteren introduceerde, schreef het libretto voor de tragikomische opera *Alzheimer*, die in september aanstaande in het Muziekgebouw aan ’t IJ in première gaat.
- 20 Ook in een reeks pas verschenen boeken komt het thema van de zorg voor aftakelende ouders aan de orde. Daar zitten onder andere de laatste romans van Renate Dorrestein en de onlangs overleden Marijke Höweler tussen, maar een duidelijke scheiding tussen fictie en non-fictieauteurs hoeft er eigenlijk niet te worden gemaakt. Een aantal van de non-fictieauteurs heeft ook literaire pretenties, terwijl Dorrestein en Höweler in hun boeken naadloos aansluiten bij hun eigen, buitenliteraire werkelijkheid. Als roman zijn geen van beide boeken dan ook echt geslaagd te noemen, maar als ervaringsliteratuur tellen ze volwaardig mee.
- 25
- ❺ In een ver verleden kwam een ouder die niet meer voor zichzelf kon zorgen, nog wel eens inwonen bij een van de kinderen. Die tijd is voorbij, waarmee aan veel ellende een einde kwam en nieuwe narigheid begon. Professionele zorg is sindsdien een onvermijdelijkheid geworden. Het gezin waaruit Cyrille Offermans afkomstig is, telt zes kinderen, van wie er enkelen ook nog eens dicht in de buurt woonden van zijn oude dementerende moeder. Maar hoe vastbesloten de kinderen ook waren om haar uit de handen van de professionele zorg te houden, toen haar mentale aftakeling ernstiger vormen begon aan te nemen, konden ze het met z’n zessen en geholpen door de thuiszorg niet meer aan.
- 30
- 35

- 40
- ⑥ In het als boekje uitgegeven essay *Waarom ik moet liegen tegen mijn dementerende moeder* doet Offermans verslag van de geestelijke achteruitgang van zijn moeder : haar gevecht tegen de vergeetachtigheid, de steeds vergeefser wordende briefjes met aantekeningen, de radeloosheid, het hulpbehoevend zijn maar tegelijkertijd geen hulp kunnen verdragen, en haar uiteindelijke opname in een verpleeghuis. Offermans' boekje is een klein juweeltje, tegelijk persoonlijk en het particuliere overstijgend.

TEKST C

HET DORP

Thuis heb ik nog een ansichtkaart
Waarop een kerk een kar met paard
Een slagerij J. van der Ven
Een kroeg, een juffrouw op de fiets
Het zegt u hoogstwaarschijnlijk niets
Maar het is waar ik geboren ben
Dit dorp, ik weet nog hoe het was
De boerenkind'ren in de klas
Een kar die ratelt op de keien
Het raadhuis met een pomp ervoor
Een zandweg tussen koren door
Het vee, de boerderijen

Refrein :

En langs het tuinpad van m'n vader
Zag ik de hoge bomen staan
Ik was een kind en wist niet beter
Dan dat 't nooit voorbij zou gaan

Wat leefden ze eenvoudig toen
In simpl'le huizen tussen groen
Met boerenbloemen en een heg
Maar blijkbaar leefden ze verkeerd
Het dorp is gemoderniseerd
En nou zijn ze op de goeie weg
Want ziet, hoe rijk het leven is
Ze zien de televisiequiz
En wonen in betonnen dozen
Met flink veel glas, dan kun je zien
Hoe of het bankstel staat bij Mien
En d'r dressoir met plastic rozen

De dorpsjeugd klit wat bij elkaar
In minirok en beatle-haar
En joelt wat mee met beat-muziek
Ik weet wel het is hun goeie recht
De nieuwe tijd, net wat u zegt
Maar het maakt me wat melancholiek
Ik heb hun vaders nog gekend
Ze kochten zoethout voor een cent
Ik zag hun moeders touwtjespringen
Dat dorp van toen, het is voorbij
Dit is al wat er bleef voor mij
Een ansicht en herinneringen

Refrein :

En langs het tuinpad van mijn vader
Zag ik de hoge bomen staan
Ik was een kind, hoe kon ik weten
Dat dat voorgoed voorbij zou gaan

Friso Wiegersma, 1974

TEKST D

IN HET WIEL VAN DE TOUR DE FRANCE

Nu de lente voelbaar in de lucht hangt trekken vele fietsers erop uit voor een tochtje. Gestimuleerd door de resultaten van enkele renners en gedreven door de Tour de France doen fietsenhandelaars in deze periode gouden zaken.

Hoe koop ik een fiets ?

Het is belangrijk vooraf te bepalen wat je van je fiets verwacht. De klassieke of standaardfiets is geschikt voor tal van activiteiten zoals het naar school of naar het werk rijden of louter als 'hulpmiddel' in de vrije tijd om tot meer lichaamsbeweging te komen. Met zo'n fiets mag je geen ambitie koesteren om de Muur van Geraardsbergen op te rijden of de Mont Ventoux te overwinnen. Wie sportieve aspiraties koestert kiest voor een racefiets of terreinfiets; wie heuse fietsreizen overweegt koopt liever een trekkingfiets. Wie zoekt naar een waardevol compromis waarbij de verschillende fietstypes zich verenigen is vaak goed af met een citybike of hybride fiets. Met zulke fietsen haal je een behoorlijke snelheid en kun je zonder brokken te maken ook 'off road' aardig uit de voeten.

Daarnaast zijn het comfort en de handelbaarheid twee elementen die de fietskeuze kunnen beïnvloeden. De lichaamsbouw van de fietser bepaalt wat voor hem of haar de juiste fietsmaat is.

Maar bovenal is de kwaliteit het belangrijkste. Het is absoluut aangeraden de fiets te kopen bij een vakman. De fietsen die je koopt bij een erkend handelaar genieten van een jarenlange garantie op het frame en de onderdelen; bij fietsen die ingevoerd worden uit Azië en die vaak in warenhuizen worden aangeboden, is deze garantie meestal niet aanwezig.

Wat beïnvloedt de kostprijs ?

Op het eerste gezicht is niet altijd duidelijk waarom een fiets nu 500 dan wel 1 000 euro kost. Zelfs het Aziatische model van net geen 200 euro kan er even goed uitzien. Het verschil in prijs zit hem vaak in de gebruikte materialen. Het materiaal van het frame (het karkas van de fiets) is vaak determinerend voor de prijs. De materialen die nu gebruikt worden voor frames zijn staal, aluminium, carbon en titanium.

Vroeger werden de meeste fietsen uit staal vervaardigd. Nadeel : het gewicht en het feit dat staal

kan roesten. De komst van legeringen heeft deze frames echter lichter én sterker gemaakt. Zulk materiaal vind je veel bij

de standaardfietsen. Maar ook aluminium is erg populair. Er zijn verschillende types aluminium, die ook bepalend zijn voor de kostprijs. Een aluminium frame is eerder stijf, waardoor de fiets beter reageert in bochten en bij het optrekken. Wedstrijdrenners houden hiervan.

Onder de racefietsen vind je vaker composietmaterialen zoals carbon, het enige niet-metaal. Hierdoor zijn alle vormen mogelijk. Carbon frames zijn licht én duurzaam maar zeer gevoelig voor breuken door valpartijen. Groot nadeel : de hoge prijs.

Titanium tenslotte is allicht het beste materiaal om fietsframes van te maken omdat het de beste gewicht/sterkteverhouding heeft. Titaniumframes worden bijna niet gemaakt vanwege te duur.

De prijzen

Een betrouwbare heren-of damesfiets die in hoofdzaak voor korte ritten op een goed lopende weg wordt gebruikt, vind je vanaf 500 tot 1000 euro.

De iets sportievere citybikes, hybride- en trekkingfietsen zijn vaak steviger gebouwd en hebben doorgaans een meer geavanceerde groep. Een instapmodel vind je al voor 500 euro; de iets beter uitgeruste types halen prijzen tot 1 250 euro.

Terreinfietsen, ook wel mountainbikes

genoemd, blijven populair, ook al zien maar weinig van dit type het open veld. De meeste constructeurs van racefietsen bieden ook een heel gamma terreinfietsen aan in alle prijsklassen. Een terreinfiets is doorgaans iets goedkoper dan een goed uitgeruste racefiets, maar prijzen van 3 000 tot 4 000 euro zijn geen uitzondering.

De prijzen van racefietsen variëren van 1 000 tot 10 000 euro.